

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 המַחַ וְטַמְטוּם הַלֵּב⁴⁹, כמבואר בהרחבה בספר התיאור שלעתים האדם
 2 לומד ומתבונן ואין לכך את התוצאות הרצויות בגלל "טמטום" (לשון אטום
 3 וסתום) של המוח או של הלב וְהִינּוּ⁵⁰, מצב זה שבו אין בעבודת ה' כל
 4 הגבלה, הן מצד הקדושה והן מצד שכנגד הוא בְּהִיּוֹת הַחֻקִּים וּבִינְיָה
 5 ההבנה וההשגה בְּגִדְלַת ה'
 6 בְּהִתְבּוֹנְנוֹת גְּדוּלָה רַחֲבָה
 7 ועמוקה ללא גבול בְּמוֹחוֹ
 8 וּמַחְשַׁבְתּוֹ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה
 9 יָכוֹל הוּא לְעוֹרֵר מְדוּתוֹ
 10 אֶהְיֶה וְיִרְאֶה בְּהִתְגַּלּוֹת
 11 לְבוֹ כו', שגם היא תהיה ללא
 12 גבול וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב⁵¹
 13 שְׂפָכִי כַּמִּים לִבִּי נִכַח פְּנֵי
 14 ה', עַד כִּדִּי כִּךְ שֶׁהָאֵדָם יוֹצֵא
 15 מְגֵדוֹ וְהַלֵּב נִמַּס כְּמִים וְיִמְזֶה
 16 בָּא לִיְדֵי צִמְאוֹן כו'
 17 ותשוקה גדולה להתקרב
 18 לאלוקות ולדבוק בה' וְאַחֲרֵי-
 19 כֵּן כֹּאשֶׁר הָאֱהָבָה לִה' מִתְחַזֶּקֶת
 20 עוֹד יוֹתֵר הָאָדָם מְגִיעַ לְבַחֲנֵינָת
 21 חוֹלַת אֶהְיֶה⁵², וְאַחֲרֵי-כֵּן
 22 בָּא לִיְדֵי כְּלוֹת הַנֶּפֶשׁ
 23 מִמֶּשֶׁ, תוֹךְ אִיבוֹד כֹּל הַמְצִיאוֹת
 24 הָאִשִּׁית כְּפִי שֶׁמִּבְּאֵר
 25 אֲדַמּוּ"ר הִזְקֵן בְּפָרְקִים
 26 הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁבְּחֵלֶק
 27 רִאשׁוֹן דְּסִפּוֹר הַתְּנִיָּא⁵³
 28 אודות הדרגות השונות באהבה
 29 עַד לְבַחֲנֵינָת כְּלוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא
 30 הדרגה הגבוהה ביותר (וכך

31 נאמר שם בין הדברים בפרק נ: "אהבה כרשפי אש... דהיינו שעל ידי התבוננות
 32 בגדולת אין סוף ברוך הוא... תתלהט ותתלהב הנפש ליקר תפארת גדולתו...
 33 כרשפי אש שלהבת עזה העולה למעלה ולהיפך מהפתיחה והעצים שנאחזת
 34 בהן והיינו על ידי הגברת יסוד האש אלוקי שבנפש האלוקית ומה באה לידי
 35 צימאון וכמו שכתוב צמאה לך נפשי ואחר כך לבחינת חולת אהבה ואחר כך
 36 באה לידי כלות הנפש ממש כמו שכתוב גם כלה נפשי...").
 37 אָמְנָם, לעומת עבודת ה' ללא מדידה והגבלה יָכוֹל לְהִיּוֹת גַּם מִעֲמֵד
 38 וּמִצָּב הַפּוֹךְ, היינו מצב שֶׁל מְצָרִים, הנקרא כך על שם מְצָר
 39 הַגְּרוֹן⁵⁴, שהוא מקום צר ומגביל את המעבר מהמוח ללב שֶׁשָּׁם
 40 נִמְצְאִים הַקְּנָה וְהוֹשָׁט וְהוֹרִידִין, שֶׁהֵם ג' שָׂרֵי פְרָעָה⁵⁵, שר
 41 המשקים ב'קנה', שר האופים ב'ושט' ושר הטבחים ב'ורידים' שֶׁמִּצַּד זֶה

42 בגלל ההפרעה ש"שרי פרעה" מצד הקליפה שכנגד הקדושה יוצרים בגרון
 43 (במובן הרוחני) הַיָּהּ הַהִתְבּוֹנְנוֹת שֶׁבְּמֶחַ נְעִיצָה וּנְפִסְקָת בַּגְּרוֹן וְלִכְן
 44 אֵינָה פּוֹעֵלַת בְּהַרְגֵּשׁ הַלֵּב, וְהוּא עֲנִין טַמְטוּם הַלֵּב, מִצַּב שְׁבו
 45 ההתבוננות היא כראוי, ובכל זאת אין לכך השפעה על הלב כי הוא אטום
 46 וסתום וְעַד שֶׁיָּכוֹל לְהִיּוֹת
 47 גַּם טַמְטוּם הַמַּחַ וְרַחֲמָא-
 48 לִיְצָלָן שִׁזָּה מִצַּב חֲמוּר עוֹד
 49 יוֹתֵר כִּי בְּדֶרֶךְ כֹּל פְּעוּלַת הַמוֹחַ
 50 נִתּוּנָה לְשִׁיטָה וְלִבְחִירָה שֶׁל
 51 הָאָדָם יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר פְּעוּלַת הַלֵּב
 52 וְאֵם אִפִּילוֹ בְּמוֹחַ יֵשׁ לוֹ
 53 "טמטום" מצבו חמור יותר
 54 מאשר מי שסובל מטמטום הלב
 55 בלבד (יש להוסיף כי בחסידות
 56 מבואר גם של"מצר הגרון" יש
 57 תפקיד חיובי בחיבור בין המוח
 58 והלב והוא משמש כ"ממוצע"
 59 המחבר ביניהם, אלא שבמקביל
 60 יש ל"מצר" גם משמעות שלילית
 61 כגורם המונע ומעכב את פעולת
 62 המוח על הלב).

63 וְעַל זֶה כִּדִּי לְהַשְׁתַּחֲרֹר
 64 מִה"מִצָּר" הַמְבַדִּיל בֵּין הַמוֹחַ
 65 לְלֵב, וְאִף מִה"מִצָּר" הַמוֹנֵעַ
 66 מֵהַמוֹחַ לְפַעוֹל כְּרָאוּי צָרִיף
 67 לְהִיּוֹת הָעֲנִין דִּיִּצְיָאָת
 68 מְצָרִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב⁵⁶

69 לגבי יציאת בני ישראל ממצרים
 70 שֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא בָּא
 71 לְהַצִּילוֹ מִיַּד מְצָרִים
 72 וְלְהַעֲלוֹתוֹ מִן הָאָרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה
 73 גו', אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְדִיּוּק הַלְשׁוֹן "אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה" מִלְּמַד שְׁכוּנוֹת הַיְצִיאָה
 74 ממצרים היא שֶׁיְהִיָּה עֲנִין שֶׁל הַרְחֵבָה (הַפֶּךָ הַמְצָר וְהִיפֵךְ
 75 ה"גלות") בְּהִתְבּוֹנְנוֹת בְּמוֹחַ וְהַתְּעוֹרְרוֹת הָאֶהְיֶה בְּלִב בְּעִבּוֹדַת
 76 הַתְּפִלָּה, כְּמִבְּאֵר בְּקִנְטֵרֶס הָעִבּוּדָה⁵⁷ מֵאֵת הַרְבֵּי הַרְשָׁ"ב, הָאֲדַמּוּ"ר
 77 הַחֲמִישִׁי בְּשׁוֹשֶׁלֶת אֲדַמּוּ"רֵי חִב"ד שֶׁעִיָּקֵר עִבּוֹדַת הַתְּפִלָּה הוּא עֲנִין
 78 הָאֶהְיֶה, כְּמִבְּאֵר⁵⁸ הַזֹּהָר לִית פּוֹלְחָנָא כְּפּוֹלְחָנָא דְרַחֲמֵימוֹתָא
 79 אין עבודה כעבודת האהבה.

80 וּכְמוֹ כֵּן כֶּסֶם שִׁיחֵתֵן עֲנִין הַגְּלוּת כְּקוֹ הַעֲבוּדָה, עֲמוּד הַתְּפִלָּה, יָכוֹל
 81 לְהִיּוֹת עֲנִין הַגְּלוּת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, כְּמִבְּאֵר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁵⁹
 82 עַל הַפְּסוּק⁶⁰ הָאָמּוֹר בְּתוֹרָה לְגַבִּי גְלוּת מְצָרִים וְיִמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם

(49) ראה תניא פכ"ט. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תפכ ואילך. ועוד. (50) תו"א שם נא, א. (51) איכה ב, יט. (52) שה"ש ב, ה. (53) פ"ג (ע, ב). (54) תו"א שם מט, ד. (55) ראה לקוטי תורה להאריז"ל וישב לט, מ (ד"ה ויהי כו' עתה נבאר סוד יוסף). תו"א וארא נח, ב ואילך. יתרו עא, ד. (56) פרשתנו ג, ח. (57) פ"א. פ"ג ואילך. (58) ראה זהר ח"ב נה, ב. ח"ג רסז, א. לקו"ת שלח מב, ג. (59) זהר ח"א כז, א. ח"ג קנג, א. (60) פרשתנו א, יד.